

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Mrozowicz
Sędziowie:	SO Elżbieta Kwaśny
	SO Jacek Saramaga (spr.)
Protokolant	st. sekretarz sądowy Joanna Żygała

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2013 r. w Przemyślu na posiedzeniu niejawnym

skargi Wojewódzkiego Szpitala im. (...) (...) w P.

o stwierdzenie naruszenia prawa do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej prowadzonej przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S., sygn. akt Km 3193/10

postanawia:

I. **stwierdzić** przewlekłość postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. w sprawie o sygnaturze akt Km 3193/10,

II. **przyznać** od komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. na rzecz skarżącego Wojewódzkiego Szpitala im. (...) (...) w P. sumę pieniężną 2 000 (dwa tysiące) złotych,

III. **zasądzić** od komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. na rzecz skarżącego Wojewódzkiego Szpitala im. (...) (...) w P. kwotę 177 (sto siedemdziesiąt siedem) złotych tytułem kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi.

UZASADNIENIE

Dłużnik Wojewódzki Szpital im. (...) (...) w P., w oparciu o przepisy art. 2 ust. 1, art. 3 pkt 7, art. 5 ust. 3 w zw. z art. 4 ust. 4 oraz art. 6 ust 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, złożył skargę na przewlekłość postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S., w sprawie o sygnaturze akt Km 3193/10.

W skardze dłużnik domagał się:

- stwierdzenia przewlekłości postępowania w powyższej sprawie,

- wydania zalecenia Sądowi Rejonowemu w Wieliczce w terminie określonym, podjęcia czynności nadzorczych w ramach art. 759 § 2 k.p.c. - poprzez zobowiązanie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. do wydania postanowienia w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego, w sprawie o sygn. akt Km 3193/10,
- przyznania od komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. sumy pieniężnej w wysokości 2.000 zł,
- zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi pełnomocnik dłużnika podał, że w dniu 29 listopada 2010 r. wystąpił do Sądu Rejonowego w Wieliczce ze skargą na czynność komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S., sygn. akt Km 3193/10. Postanowieniem z dnia 3 lutego 2011 r. Sąd Rejonowy w Wieliczce stwierdził jednak swą niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Przemyślu. Sąd Rejonowy w Przemyślu, po rozpoznaniu niniejszej sprawy uchylił zaskarżone postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. z dnia 23 listopada 2010 r. w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego oraz zasądził od (...) sp. z o.o. w W. na rzecz Wojewódzkiego Szpitala im. (...) w P. kwotę 220 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Orzeczenie to uprawomocniło się 3 października 2011 r.

Skarżący wskazał także, iż wskutek uchylenia postanowienia komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. z dnia 23 listopada 2010 r., nastąpił powrót sprawy do stanu sprzed jego wydania i tym samym organ egzekucyjny winien wydać nowe postanowienie, w miejsce wadliwego.

Dłużnik podał także, że pismem z dnia 21 lutego 2012 r. wystąpił do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. z wnioskiem o wydanie postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego, komornik sądowy jednak odmówił jego wydania, twierdząc jednocześnie, iż w ogóle nie jest mu znana treść prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r.

W związku z powyższym, dłużnik podał, że konieczne stało się wystosowanie przeciwko komornikowi sądowemu kolejnej skargi, tym razem skarga dotyczyła zaniechania komornika sądowego wydania postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 3193/10

W międzyczasie komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. złożył do Sądu Rejonowego w Przemyślu wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie tego Sądu z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I Co 1382/11. Zażalenie organu egzekucyjnego, okazało się jednak bezzasadne, co stwierdził Sąd Rejonowy w Przemyślu, postanowieniem z dnia 15 października 2012 r., sygn. akt I Co 1382/11. Jednocześnie, w związku z nadaniem biegu zażaleniu komornika sądowego na postanowienie Sądu Rejonowego z 26 września 2011 r. cofnięta została skarga dłużnika na zaniechanie komornika sądowego. W chwili obecnej pomimo odrzucenia zażalenia komornika sądowego na powołane powyżej orzeczenie, komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. wciąż nie wydał prawidłowego postanowienia w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego, w sprawie o sygn. akt Km 3193/10, pozostając w bezczynności.

Ostatecznie dłużnik uzasadniając skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego podał, w niniejszej sprawie uznać należy, iż komornik sądowy pozostaje w zwłoce, bowiem nie wydał postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego w sprawie, mimo, iż prawomocnym postanowieniem Sąd uchylił wadliwe pod względem formalnym postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. z dnia 23 listopada 2010 r., a zatem wysokość ściąganych kosztów egzekucji oparta jest na uchylonym postanowieniu o ustaleniu kosztów egzekucyjnych.

Ze względu na powyższe skarga jest zdaniem skarżącego zasadna. Wniósł on zatem o stwierdzenie, że w postępowaniu egzekucyjnym o sygn. akt Km 3193/10 prowadzonym przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce

S. S. doszło do przewlekłości postępowania oraz o wydanie Sądowi Rejonowemu w Wieliczce zalecenia podjęcia czynności nadzorczych w ramach uprawnień z art. 759 § 2 k.p.c.

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. wniósł o umorzenie postępowania skargowego. W uzasadnieniu odpowiedzi na skargę komornik sądowy podniósł, że postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2011 r., sygn. akt I Co 819/11 Sąd Rejonowy w Przemyślu odrzucił skargę dłużnika w części zajęcia wierzytelności i ustalonych kosztów postępowania jako wniesioną po terminie. Natomiast Sąd Rejonowy w Przemyślu w po rozpoznaniu skargi na czynność komornika postanowieniem z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I Co 1382/11 uchylił postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. z dnia 23 listopada 2010 r., nie przywracając terminu do wniesienia skargi.

Kolejno komornik sądowy powołał się na treść art. 199 k.p.c., który przyjmuje jako zasadę bezskuteczność czynności procesowej, która została dokonana o upływie terminu. Założenie to zdaniem komornika sądowego odnosi się zarówno do terminów ustawowych, jak i sądowych. Bezskuteczność czynności procesowej jest bowiem skutkiem upływu terminu procesowego i jest ona automatyczna. Odrzucenie pozwu z przyczyn, które sąd bierze pod uwagę z urzędu, może nastąpić zarówno przed, jak i po doręczeniu pozwu pozwanemu w ciągu całego postępowania przed sądem I instancji, jak i w wyniku postępowania apelacyjnego, a także kasacyjnego. Odrzucenie pozwu w dalszych fazach postępowania jednak zawsze wymaga uprzedniego zniesienia całego postępowania, które wskutek wady istniejącej już w chwili przekazania skargi do sądu właściwego jest postępowaniem nieważnym (art. 199 pkt 1 - 3, art. 379 pkt 1 - 3 oraz art. 1099 — 2 z zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Komornik sądowy wyjaśnił dalej, że z powyższych przyczyn nie złożył skutecznie wniosku o przesłanie odpisu postanowienia wraz z uzasadnieniem, ponieważ zachodziła bezskuteczność czynności, a skarga była już przedmiotem rozpoznania co do istoty w zakresie opłaty między tymi samymi stronami i przez ten sam Sąd, który rozpatrując sprawę już zakończoną nie spostrzegł żadnych uchybień ponieważ przyjęta przez niego podstawa zakończenia i ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego była prawidłowa.

Odnosząc się do zarzutu dłużnika, że koszty egzekucyjne w rozpoznawanej sprawie zostały naliczone w wysokości przekraczającej 15%, komornik sądowy wskazał, że zostały one naliczone prawidłowo w wysokości 15% wyegzekwowanej należności. W prowadzonym postępowaniu wyegzekwowano i przekazano do wierzyciela kwotę 72.290,39 zł tytułem należności głównej i odsetek od której naliczono opłatę stosunkową w wysokości 15 % co daje kwotę 10.845,00 zł. Wykazane koszty egzekucji w zajęciu wierzytelności w NFZ w wysokości 11.582,53 zł wynikły z błędu systemu komputerowego, gdzie wykazano, że jeżeli potrącenie z pozycji 1, 2, 3, 4, 5 nastąpi w więcej niż jednym potrąceniu, do każdej raty należy doliczyć 744,58 zł tytułem prowizji bankowej.

Prowizja bankowa została naliczona prawidłowo w wysokości 2 zł, a powyższą nadwyżkę przekazano do dłużnika na wskazany przez niego numer rachunku bankowego.

Kolejno komornik sądowy podniósł, że podstawowym celem i funkcją skargi na czynność komornika jest zapewnienie legalizmu w działaniach komornika, który jest uprawniony do stosowania przewidzianych w ustawie środków przymusu w celu zapewnienia wykonania orzeczeń sądowych. Przedmiotem tego postanowienia jest ustalenie opłaty egzekucyjnej, czyli opłaty należnej samemu komornikowi za dokonanie określonych czynności egzekucyjnych, sąd do wydawania komornikowi zarządzeń zmierzających do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usuwania spostrzeżonych uchybień co nie ma miejsca w przedmiotowej sprawie.

Postanowienie komornika z dnia 23 listopada 2010 r. nie budzi wątpliwości co do prawidłowości ustalenia przez komornika opłaty stosunkowej. Zgodnie z art. 767³ k.p.c. jeżeli skargę wniesiono po terminie albo nie uzupełniono w terminie jej braków, sąd odrzuca ją chyba że uzna, iż zachodzi podstawa do podjęcia czynności na podstawie art. 759 § 2 k.p.c. co nie ma miejsca w rozpatrywanej sprawie.

Kontynuując komornik sądowy stwierdził, że orzeczenie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r. jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi wykładni przepisami prawa, z ogólnie przyjętymi

standardami rozstrzygnięć i wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej.

Ponadto Sąd Okręgowy w Przemyślu postanowieniem z dnia 10 września 2012 r. sygn. akt I Cz 193/12 nakazał zwrócić akt Sądowi Rejonowemu w Przemyślu, celem sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego postanowienia z dnia 26 września 2011 r., a mimo to uzasadnienia do tego orzeczenia w dalszym ciągu nie sporządzono.

Końcowo komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. podkreślił, że skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wnosi się w czasie trwającego postępowania sądowego, a nie po jego ostatecznym zakończeniu. Inaczej mówiąc, celem skargi nie jest stwierdzenie przewlekłości, jaka wystąpiła w zakończonym już postępowaniu sądowym, lecz spowodowanie podjęcia przez sąd, przed którym postępowanie

w sprawie jeszcze się toczy i jest dotknięte przewlekłością, działań zapobiegających dalszej przewlekłości postępowania. Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki ma bowiem w istocie służyć do wydania sądowi rozpoznającemu sprawę zaleceń sprzyjających sprawności toczącego się postępowania. To oznacza, że może ona być wniesiona jedynie w czasie toczącego się postępowania sądowego.

Udział w sprawie zgłosił również Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w Wieliczce, przy którym działa komornik.

Sąd Okręgowy rozpoznając skargę ustalił, co następuje:

(...) Sp. z o.o. w W. reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym złożył w dniu 10 listopada 2010 r., wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi Wojewódzkiemu Szpitalowi im. (...) (...) P. w celu wyegzekwowania należności głównej w kwocie 89 413,63 zł z ustawowymi odsetkami szczegółowo określonymi w tytule wykonawczym oraz kwoty 4 735 zł tytułem kosztów procesu na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Przemyślu w dniu 20 sierpnia 2010 r., sygn. akt V GNc 577/10. Ponadto wierzyciel domagał się wyegzekwowania do dłużnika kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 1 800 zł.

Sprawa egzekucyjna na skutek złożonego przez wierzyciela wniosku egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi Wojewódzkiemu Szpitalowi im. (...) (...) P. została zarejestrowana przez organ egzekucyjny komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S., pod sygnaturą Km 3193/10.

Pierwszą czynnością egzekucyjną było zawiadomienie dłużnika pismem z dnia 10 listopada 2010 r. o wszczęciu egzekucji. Pismem z wymienionej daty komornik sądowy dokonał również zajęcia wierzytelności przysługujących dłużnikowi w (...) Oddziale Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w R., a odpisy pism doręczone zostały pełnomocnikowi wierzyciela. Postanowieniem z dnia 23 listopada 2010 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. wydał postanowienie o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego. W postanowieniu tym komornik sądowy postanowił zakończyć postępowanie egzekucyjne wobec zapłaty oraz ustalił koszty egzekucyjne. Pismem z tej samej daty skierowanym do (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w R. komornik sądowy zarządził cofnąć zajęcie wierzytelności dłużnika dokonane w niniejszej sprawie. Postanowienie komornika sądowego z dnia 23 listopada 2010 r. w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego zostało doręczone dłużnikowi w dniu 22 listopada 2010 r.

W dniu 24 listopada 2010 r. dłużnik wystąpił do Sądu Rejonowego

w Wieliczce ze skargą na czynność komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S., sygn. akt Km 3193/10, polegającą na zajęciu wierzytelności. W skardze tej dłużnik domagał się uchylenia zajęcia komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S., w przedmiocie ustalenia kosztów zastępstwa adwokackiego oraz kosztów postępowania egzekucyjnego, obniżenia wysokości kosztów egzekucyjnych oraz obciążenia wierzyciela kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa prawnego dłużnika. Postanowieniem z dnia 3 lutego 2011 r. Sąd Rejonowy w Wieliczce stwierdził jednak swą niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi

Rejonowemu w Przemyślu. Sąd Rejonowy w Przemyślu postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2011 r., sygn. akt I Co 819/11 odrzucił na podstawie art. 767³ k.p.c. powyższą skargę na czynność komornika, z uwagi na niezachowanie terminu do jej wniesienia.

W dniu 1 grudnia 2010 r. dłużnik wniósł kolejną skargę na czynność komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. polegającą na wydaniu w dniu 23 listopada 2010 r. postanowienia w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego. Sąd Rejonowy w Przemyślu postanowieniem z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I Co 1382/11 po rozpoznaniu powyższej skargi postanowił uchylić postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. z dnia 23 listopada 2010 r. w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego oraz zasądził od wierzyciela na rzecz dłużnika kwotę 220 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Kolejno wyjaśnić należy, iż dłużnik pismem z dnia 21 lutego 2012 r. wystąpił do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. z wnioskiem o wydanie postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego, komornik sądowy jednak odmówił jego wydania, twierdząc jednocześnie, iż w ogóle nie jest mu znana treść prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r. W dniu 9 marca 2012 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. złożył wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I Co 1382/11 oraz dołączył do niego zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I Co 1382/11.

Sąd Rejonowy w Przemyślu po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2012 r. powyższego wniosku postanowił go na podstawie art. 171 k.p.c. odrzucić, uznając, że termin do wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I Co 1382/11, nie rozpoczął biegu. Sąd Okręgowy w Przemyślu postanowieniem z dnia 10 września 2012 r. na skutek rozpoznania zażalenia komornika sądowego na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I Co 1382/11 zwrócił akta Sądowi Rejonowemu w Przemyślu, celem sporządzenia uzasadnienia do postanowienia z dnia 26 września 2011 r. oraz wezwał Sąd Rejonowy w Przemyślu do rozstrzygnięcia czy zażalenie nie zostało wniesione po upływie przepisanej terminu, w związku z tym, że postanowieniem wydanym w dniu 25 maja 2012 r. został odrzucony wniosek komornika o przywrócenie terminu do wniesienia tego środka odwoławczego.

Sąd Rejonowy w Przemyślu po zwróceniu mu akt przez Sąd Okręgowy w Przemyślu, sygn. akt I Co 1382/11 postanowieniem z dnia 15 października 2012 r. w pkt I uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 25 maja 2012 r. o odrzuceniu wniosku komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. o przywrócenie terminu, w II punkcie oddalił wniosek komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I Co 1382/11, natomiast w ostatnim punkcie odrzucił zażalenie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r., sygn. akt I Co 1382/11.

Powyższe postanowienie zostało doręczone komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. w dniu 24 października 2012 r.

Pismem z dnia 6 grudnia 2012 r. dłużnik Wojewódzki Szpital im. (...) (...) P. zwrócił się do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. o zwrot wyegzekwowanej kwoty 10 880,90 zł, z uwagi na uprawomocnienie się postanowienia Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011 r. o uchyleniu postanowienia komornika sądowego z dnia 23 listopada 2010 r.

w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego oraz wobec prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 15 października 2012 r.

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. nie odpowiedział od dnia 6 grudnia 2012 r. dłużnikowi, ani jego pełnomocnikowi na powyższe pismo, nie udzielił żadnych wyjaśnień oraz nie wydał postanowienia o ustaleniu kosztów egzekucyjnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga dłużnika na przewlekłość postępowania egzekucyjnego jest uzasadniona, ponieważ naruszone zostało jego prawo do rozpoznania sprawy egzekucyjnej bez nieuzasadnionej zwłoki w rozumieniu przepisu art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.) ratyfikowanej przez Polskę z dniem 19 stycznia 1993 r. oraz przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.).

Nie ulega przy tym wątpliwości, że oba akty prawne, w tym zwłaszcza powołana ustawa dotyczą również kwestii przewlekłości postępowania egzekucyjnego o czym przesądzają między innymi przepisy art. 1 ust. 2, art. 3 pkt 7, art. 4 ust. 4, art. 10 ust. 2 i 3, art. 12 ust. 4, art. 13 ust. 2 i art. 15 powołanej ustawy. Przede wszystkim jednak z art. 1 ust. 2 ustawy wynika, że jej przepisy stosuje się odpowiednio, gdy na skutek działania lub bezczynności komornika sądowego doszło do naruszenia prawa strony do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Wobec powyższego ustawa ma zastosowanie do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego, które zostaje wszczęte już w momencie skutecznego złożenia samego wniosku egzekucyjnego lub w wyniku podjętej pierwszej czynności egzekucyjnej, gdy wszczęte jest ono z urzędu. Postępowanie egzekucyjne kończy się natomiast z chwilą wyegzekwowania należności lub w wyniku umorzenia postępowania. Pomiędzy tymi dwiema datami granicznymi może nastąpić przewlekłość postępowania egzekucyjnego, przy czym w postępowaniu wynikłym ze skargi na przewlekłość postępowania egzekucyjnego nie można brać pod uwagę okresu, kiedy komornik nie podejmował czynności egzekucyjnych nie ze swojej winy.

Mając powyższe na względzie, zasadnicze znaczenie przy rozpoznawaniu skargi miała ocena, czy doszło do bezczynności komornika prowadzącej do przewlekłości postępowania egzekucyjnego. Nie ustosunkowując się do sporów doktrynalnych odnoszących się do zagadnienia charakteru zaniechań, które uznać należy za przejaw przewlekłości postępowania niewątpliwie należą do nich takie zachowania organu egzekucyjnego, które wynikają z niedbalstwa lub innych przyczyn i skutkowały niepodjęciem egzekucji lub podejmowaniem w jej trakcie czynności ze znacznym opóźnieniem. Bezczynność komornika sądowego o takim charakterze nie może być bowiem nawet zaskarżona skargą na czynności komornika (A. L., Przyznanie odpowiedniej sumy pieniężnej wskutek uwzględnienia skargi na przewlekłość postępowania egzekucyjnego, (...) 2007, nr 9, s. 11).

Usprawiedliwiony jest zatem pogląd, że nie ma żadnych przeszkód, aby złożyć skargę na przewlekłość postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika, jeżeli postępowanie było prowadzone w sposób pozbawiony przymiotu sprawności i szybkości, ponieważ naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki nastąpić może zarówno w wyniku działania, jak i zaniechania (bezczywności) komornika sądowego.

Odnosząc wskazaną wyżej wykładnię przepisów ustawy do okoliczności sprawy egzekucyjnej, w której została wniesiona skarga nie sposób co do zasady nie podzielić stanowiska dłużnika o wystąpieniu przewlekłości postępowania egzekucyjnego. Zauważyć należy, iż bezczynność komornika sądowego prowadzącego egzekucję trwała przez okres niemalże pół roku.

Przede wszystkim nie można podzielić podniesionego w odpowiedzi na skargę stanowiska komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S., iż wobec prawomocnego odrzucenia skargi na czynność komornika sądowego polegającą na zajęciu wierzytelności i ustalonych w tej czynności, zbędne jest wydanie postanowienia o zakończeniu postępowania egzekucyjnego oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania egzekucyjnego.

Taka argumentacja jest bowiem sprzeczna z treścią art. 816 § 3 k.p.c., który stanowi, iż ukończenie postępowania egzekucyjnego w inny sposób niż przez umorzenie komornik stwierdza postanowieniem, rozstrzygając o kosztach.

Obecnie postępowanie egzekucyjne w każdym przypadku powinno kończyć się wydaniem postanowienia albo o umorzeniu postępowania, albo o ukończeniu egzekucji i rozstrzygnięciu o kosztach postępowania egzekucyjnego.

Wobec powyższego podkreślić należy, iż wobec wydania przez Sąd Rejonowy w Przemyślu w dniu 15 października 2012 r., prawomocnego postanowienia mocą którego odrzucono zażalenie komornika na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 26 września 2011r., w którym to Sąd Rejonowy uchylił postanowienie komornika sądowego z dnia 23 listopada 2010 r. w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania, komornik sądowy winien wydać postanowienie o zakończeniu postępowania egzekucyjnego i ustaleniu kosztów. Jednak od dnia 24 października 2012 r. w którym to doręczono komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Wieliczce S. S. postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 15 października 2012 r., komornik sądowy, nie napotykając jakichkolwiek przeszkód, nie wydał jeszcze wymaganego przepisem art. 816 § 3 k.p.c. postanowienia, a taki obowiązek niewątpliwie w świetle powołanego przepisu na nim spoczywał. Winno to zatem rodzić to określone konsekwencje, ponieważ prawo do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania przysługuje, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jej zakończenia.

Chociaż nie każda zwłoka może być przyczyną stwierdzenia przewlekłości, lecz jedynie zwłoka nieuzasadniona, to nie sposób na podstawie analizy charakteru dokonywanych czynności dojść do przekonania, że okres niemalże pół roku, kiedy nie wydano postanowienia

w przedmiocie zakończenia postępowania i ustalenia kosztów postępowania, nie był czasem przewlekłości. Przewlekłość jest pojęciem mówiącym, że jakieś zdarzenie czy stany są nadmiernie rozciągnięte w czasie i przedłużają się. Jest to oczywiście pojęcie względne, a zatem zawsze musi być odnoszone do konkretnych realiów i podjętego trybu postępowania ale nieadekwatne, nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania określonych procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki (postanowienie SA w Katowicach z dnia 10 listopada 2004 r., II S 4/04, niepubl.). Przewlekłość postępowania zachodzi, gdy jest ono długotrwałe, prowadzone rozwickle i trwa ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do końcowego rozstrzygnięcia, będących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu (postanowienie SA w Krakowie z dnia 22 marca 2007 r., II S 1/07, KZS 2007, z. 3, poz. 42).

W przypadku postępowania egzekucyjnego art. 2 ust. 2 wymienionej ustawy zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. określa, że każdorazowo sąd rozpoznający skargę na przewlekłość postępowania winien "w szczególności" oceniać prawidłowość i terminowość czynności podjętych przez komornika sądowego, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej zawilosci sprawy, znaczenie samej sprawy dla strony skarżącej, rozstrzygniętych w sprawie zagadnień oraz zachowanie się strony, która wniosła skargę na przewlekłość postępowania. Chociaż wyliczenie to nie ma charakteru katalogu zamkniętego, o czym przekonuje określenie "w szczególności" ma jednak charakter kierunkowy, określając podstawowy sposób oceny przewlekłości i przesłanek jej wystąpienia. Zatem konieczność zbadania terminowości i prawidłowości podjętych czynności oznacza, po pierwsze, odniesienie do oceny, czy postępowanie trwało dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności mających znaczenie dla sprawy, a po wtóre prowadzi do wniosku, że podstawą stwierdzenia przewlekłości może być nie tylko przedłużenie postępowania wynikające z opieszałości komornika, lecz także z podjęcia oczywiście błędnych decyzji procesowych i wywołania tym zwłoki (postanowienie SN z dnia 29 listopada 2004 r., III SPP 48/04, OSNP 2005, nr 5, poz. 75).

Ocena prawidłowości czynności postępowania, zwłaszcza w odniesieniu do ich zbędności, musi być przeprowadzana z uwzględnieniem czasu, w którym była dokonywana, a nie momentu oceny. Tym samym stwierdzenie zbędności dokonania czynności możliwe jest tylko w świetle oceny stanu sprawy z czasu przewlekłości postępowania. Prawidłowość prowadzonego postępowania to nie tylko poprawność podejmowanych czynności, ale także sprawność ich dokonywania.

Wskazać należy kolejno, że ustalenie zaistnienia przewlekłości postępowania nie zależy wprawdzie jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, a jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami, przewidywanymi prowadzenie określonych procedur i jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności sądowych, prac i procedur

mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki o jakim mowa w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. (postanowienie NSA z dnia 28 maja 2009 r., I (...) 2/09, niepubl.; postanowienie SA w Katowicach z dnia 11 maja 2005 r., II S 26/05, nie mniej jednak prowadzenie postępowania w sprawie egzekucyjnej, w której złożona została skarga ma takie właśnie cechy.

W kontekście przedstawionych wyjaśnień należy dojść do wniosku, że aczkolwiek nie było przewlekłości postępowania przed miesiącem grudniem 2012 roku, ponieważ podejmowane były przez komornika w tym czasie w sposób systematyczny, a przy tym zasadniczo szybko i sprawnie kolejne czynności, to okres ostatnich 6 miesięcy podczas których komornik nie wydał postanowienia w przedmiocie zakończenia postępowania egzekucyjnego i ustalenia kosztów czas należy zdecydowanie zakwalifikować, jako postępowanie przewlekłe.

Niczym nie uzasadnione było bowiem zaniechanie tej czynności, aż do chwili obecnej, a błędne stanowisko komornika sądowego w tej sprawie nie jest okolicznością usprawiedliwiającą.

W takim przypadku zasadne było uwzględnienie skargi dłużnika i stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygnaturze akt Km 3193/10 w okresie od grudnia 2012 r. do chwili obecnej.

Uwzględniając skargę należy zatem stwierdzić stosownie do obowiązku przewidzianego w przepisie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy przewlekłość postępowania egzekucyjnego wraz ze wskazaniem okresu trwania przewlekłości, przy czym termin tej przewlekłości nie musi być ujęty w samym orzeczeniu.

W związku z przedstawioną oceną konieczne jest przyznanie na rzecz skarżącego sumy pieniężnej stosownie do dyspozycji art. 12 ust. 4 ustawy, ponieważ po nowelizacji w 2009 r. przewiduje on obligatoryjność zasądzenia sumy pieniężnej. Dolna granica możliwej do zasądzenia kwoty to 2000 zł, przy czym wysokość rekompensaty nie może przekroczyć 20 000 zł. Tak więc w razie stwierdzenia przewlekłości postępowania obowiązkiem sądu jest zasądzenie kwoty mieszczącej się we wskazanych wyżej granicach. Jej zasadniczym celem nie jest całkowite wyrównanie szkody powstałej w wyniku przewlekłości, o czym świadczy określenie przez ustawodawcę górnej granicy, lecz - z jednej strony - zapewnienie materialnej satysfakcji za przewlekłość postępowania, z drugiej zaś oddziaływanie na sąd, z którego środków kwota ta zostanie wypłacona. Określając wysokość odpowiedniej sumy pieniężnej, sąd powinien uwzględniać samą dolegliwość spowodowaną dla strony opieszałością postępowania oraz to, czy owa opieszałość została spowodowana tylko poprzez działania podmiotu prowadzącego daną sprawę (sąd, prokurator, komornik).

W tym zakresie na podzielenie zasługuje pogląd, że zasądzając sumę pieniężną, sąd musi, mimo braku przepisu w komentowanej ustawie, brać pod uwagę, czy strona wskutek przewlekłości postępowania poniosła jakąkolwiek krzywdę, a dopiero wówczas możliwe jest określenie wysokości sumy pieniężnej, o której mowa w art. 12 ust. 4.

Nie budzi przy tym wątpliwości, że przy ustalaniu wysokości sumy pieniężnej z art. 12 ust. 4 ustawy sąd powinien mieć na uwadze – przynajmniej jako jedno z kryteriów - czas trwania opieszałości postępowania. W literaturze sugeruje się wręcz, że im przewlekłość dłuższa, bardziej rażąca, tym przyznana suma pieniężna powinna być wyższa" (M. M., Skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego, (...) 2007, nr 12, poz. 5).

Wprawdzie ustawodawca nie przesądził, jaki charakter prawny miała „suma pieniężna” przewidziana w art. 12 ust. 4, ale niewątpliwie nie ma ona charakteru odszkodowania za szkodę, jaką ewentualnie podmiot poniósł w związku z przewlekłością postępowania.

Wydaje się zatem, że najbardziej przekonujący jest pogląd o traktowaniu sumy pieniężnej z art. 12 ust. 4 ustawy jako specyficznej formy zadośćuczynienia, która musiałaby być brana pod uwagę przez sąd w razie wytoczenia przez skarżącego powództwa o zadośćuczynienie przeciwko Skarbowi Państwa lub komornikowi na zasadach ogólnych. Obejmować winna zatem niewymierne straty moralne i dolegliwości związane z przeciągającym się postępowaniem sądowym czy egzekucyjnym. Wysokość przyznanej sumy pieniężnej odpowiadać musi więc okolicznościom faktycznym i prawnym sprawy i uwzględniać takie okoliczności, jak: czas trwania

przewlekłości, przyczyny przewlekłości oraz wpływ strony na jej powstanie, charakter postępowania, w którym stwierdzono przewlekłość.

Odnosząc przedstawioną wykładnię do sprawy egzekucyjnej stwierdzić należy, że w granicach zakreślonych wymienionym przepisem dłużnikowi winna być przyznana suma 2000 zł. Takie określenie świadczenia przewidzianego przepisami ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki uwzględnia bowiem czas trwania przewlekłości i zasadniczo niczym nie uzasadnione jej trwanie.

Ostatecznie zasądzeniu od komornika sądowego na rzecz skarżącego podlegały koszty postępowania wywołane wniesieniem skargi, która została uwzględniona. Obejmują one opłatę od skargi wskazaną w przepisie art. 17 ust. 1 ustawy w kwocie 100 zł oraz koszty zastępstwa procesowego ustalone w oparciu o treść art. 8 ust 2 art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.) w zw. z § 12 ust 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 149 z późn. zm.). Podstawą zasądzenia kosztów były powołane wyżej przepisy w związku z art. 98, art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c.